

Misogyni och främlingshat online

EN FRÅGA OM ANONYMITET?

När nätanvändares identitet avslöjades ledde det till en minskning av antalet främlingsfientliga inlägg på sajten Flashback – proportionen kvinnofientliga inlägg ökade däremot.

I och med den ökande digitaliseringen och internets utveckling har sättet på vilket information om politik och politiska diskussioner äger rum förändrats. I dag deltar många i debatter och inhämtar information om politik via internet, och i synnerhet via sociala medier. Detta har dock även lett till en växande oro för det hat och de hot som vissa utsätts för i dessa kanaler. Vidare består mycket av hatet av misogyni, rasism och homofobi, och riskerar därmed att i första hand minska vissa gruppers deltagande i dessa offentliga samtal. Hat online kan dock vara svårt att handskas med, då många är anonyma. Samtidigt är anonymitet i många hänseenden en viktig demokratisk rättighet. Till exempel är det i många länder en självklarhet att man röstar anonymt i allmänna val. Anonymitet online är därför en svår avvägning mellan rätten att ställa personer till svars för deras agerande och rätten att yttra sig utan risk för negativa åverkningar.

Vi har tillsammans undersökt hur anonymitet påverkar främlingsfientlighet och misogyni på ett stort svenskspråkigt internetforum. Mera specifikt så har vi hämtat hem samtliga inlägg som rör inrikespolitik, integration och invandring och feminism under perioden 2012-2016 från Flashback. Flashback är på många sätt (ö)känt både för sin strikta anonymitetspolicy och sin stora mängd hat mot invandrare och kvinnor. I september 2014 avslöjade några journalister, Researchgruppen, att de hade tillgång till användares identitet och därmed kunde identifiera vem som skrivit vad på Flashback. Snart visade det sig dock att det endast var användare som registrerat sitt medlemskap innan mars 2007 som kunde iden-

tifieras. Ett fåtal av dessa blev senare även uthängda i dagspressen i Sverige, framför allt under februari 2015. Researchgruppens arbete fick stor uppmärksamhet, vilket man kan se i figur 1. Antalet Google-sökningar på termerna "Flashback" och "Researchgruppen" samt antalet nyhetsartiklar om ämnet sköt i höjden september 2014 och februari 2015.

Orsakssamband mellan anonymitet och hat

På Flashback möttes detta med bestörtning och i vissa fall ilska. Många uppgav att de var besvikna och tänkte lämna Flashback. För oss som forskare skapade denna händelse dock bra förutsättningar för att undersöka kopplingen mellan anonymitet och hat i sociala medier. Inte nog med att en grupp journalister plötsligt och oväntat hade tillgång till användaruppgifter och faktiskt avslöjade en del användare, utan det rörde sig även om en delmängd av användare som vi kunde identifiera med hjälp av informationen som var tillgänglig via Flashbacks hemsida. Bredvid varje användares inlägg på Flashback står nämligen inte enbart dennes pseudonym utan även registreringsmånad och år.

Detta skapade förutsättningar för att titta på skillnaden i förändring över tid mellan dessa två grupper. Fördelen med detta är att eftersom man tittar på förändringen mellan grupperna över tid, skillnaden-i-skillnaden, så är det inte nödvändigt att bägge grupperna är identiska för att fastställa ett orsakssamband. Vi kan alltså tack vare förutsättningarna i detta fall fastställa ett trovärdigt orsakssamband mellan anonymitet och hat online.

Vi fann att andelen främlingsfientlighet på Flashback minskade bland de användare vilkas identitet journalisterna hade tillgång till jämfört med övriga användare efter journalisternas avslöjande.

Från främlingsfientlighet till misogyni

Via egenhändigt konstruerade datorprogram samlade vi in alla inlägg om inrikespolitik, integration och invandring och feminism mellan 2012 och till och med 2016. Med hjälp av en forskningsassistent och en form av artificiell intelligens klassade vi sedan samtliga av dessa inlägg som hatiska mot antingen invandrare eller kvinnor. Sedan tittade vi på hur skillnaden i hat mellan användare registrerade innan och efter mars 2007 förändrades över tid på Flashback. Vi fann att andelen främlingsfientlighet på Flashback minskade bland de användare vilkas identitet journalisterna hade tillgång till jämfört med övriga användare efter journalisternas avslöjande.

Dock ser vi det motsatta för misogyni. Våra vidare analyser indikerar att detta beror på

två faktorer. Dels minskade många av dem som tidigare skrivit en stor andel främlingsfientliga inlägg sin aktivitet på Flashback efter avslöjandet. Detta gör att andelen misogyna kommentarer går upp, även om de användare som skriver misogynt är lika aktiva som innan, helt enkelt för att övriga inlägg minskar. Dels ser vi att de som riskerade att bli avslöjade, det vill säga de som registrerats innan mars 2007, hade en ökad benägenhet att gå från främlingsfientlighet till misogyni. I huvudsak finns det två anledningar till detta. Dels är hat mot etniska minoriteter, till skillnad från hat mot kvinnor, klassat som ett brott i Sverige och alltså något man kan dömas för i domstol. Dels hade Researchgruppen en bakgrund där de arbetat framför allt mot främlingsfientlighet.

Sammantaget ser vi att minskad anonymitet minskade andelen hat mot invandrare, men inte mot kvinnor. För dessa ökade hatet istället. Vi är dock väl medvetna om att vi enbart fokuserat på negativa följder av anonymitet online. Framtida forskning bör därför fokusera på eventuella fördelar, såsom att man vågar uttrycka avvikande politiska åsikter.

Emma von Essen
är docent i nationalekonomi på Institutet för social forskning på Stockholms universitet och på Institutet för Ökonomi på Aarhus universitet i Danmark.

Joakim Jansson
innehar för närvarande en postdok-position i nationalekonomi vid Institutionen för nationalekonomi och statistik vid Linnéuniversitetet i Växjö.